

Puinhoop

Op maandagochtend racet meester Mario het plein van de Paul Biegelschool op. Piepend en knarsend komt zijn oude fiets tot stilstand bij het fietsenhok. Mario kijkt op zijn horloge, vloekt en denkt: het is maar goed dat mijn klas me niet hoort.

Hij schuift zijn fiets het hok in, haalt zijn tas van de bagagedrager en rent naar de ingang van de school. Hij is een kwartier te laat.

Frits, de conciërge, ziet hem aankomen en maakt de deur open. ‘Morgen, Mario. Kom maar gauw binnen, want je kinderen zijn je lokaal aan het verbouwen.’

De meester knikt: hij had niet anders verwacht.

‘Ik ben nog effe bij ze geweest,’ gaat Frits verder, ‘en heb gezegd dat ze zich gedeisd moesten houden. Maar ik was nog niet weg of ze begonnen weer te keten.’

‘Kon Marie-Louise ze niet even opvangen?’ vraagt Mario.

‘Nee, die zit op de andere locatie. Dat heb je tegenwoordig met directeuren: als je ze nodig hebt, zijn ze er niet.’

Mario grinnikt. Conciërge Frits flapt er altijd van alles uit, maar iedereen op school mag hem graag.

‘Lastig klasje, hè meester!’ zegt Frits.

Mario knikt.

‘Maar jij temt ze wel. Ik zou zeggen: flink afknijpen die hap.’

‘Nou, dat hoeft niet meteen,’ antwoordt Mario. ‘Als ik erbij ben, gaat het best aardig, maar zodra ze alleen zijn...’

‘...breken ze de tent af,’ vult Frits aan. ‘Het is een raar groepje. Dat komt door vorig jaar, toen hebben ze een stuk of dertig invallers gehad.’

‘Dertig is overdreven,’ zegt Mario grinnikend, ‘maar nu is het mijn klasje en ik wil er een fijn jaar van maken.’ Hij beent met grote stappen de lange gang door.

Aan het eind is de trap naar de eerste verdieping. Van boven klinkt lawaai. Daar is het lokaal van groep acht.

Mario hoort gelach, geschreeuw en flarden muziek.

Hij haalt even diep adem en rent de trap op. Bij zijn klas blijft hij hijgend staan en kijkt door het raam naar binnen.

De eerste die hij ziet is Karst, die staat te dansen op de tafeltjes van zijn groepje. Bella en Aysel swingen met hem mee op de muziek uit de cd-speler die keihard door het lokaal dendert.

In hetzelfde groepje zit Job onverstoorbaar in zijn bibliotheekboek te lezen.

Een paar andere kinderen zijn met hun mobieltje in de weer of spelen tikkertje. Ruben en Ronnie tekenen een portret op het digibord. Bij de tafel van Annelies staan een paar meiden bij elkaar. Mario ziet dat Annelies huilt. Loeka heeft een arm om haar heen geslagen.

Op de bank in de leeshoek ligt Bastiaan met zijn armen onder zijn hoofd, zijn ogen dicht en een koptelefoontje op. Hij beweegt ritmisch mee op de muziek.

Ondertussen kruipt Akram op handen en voeten rond. Op zijn rug zit Tom, die enthousiast naar iedereen zwaait alsof

hij de koning is. Timo en Mehmet staan in de vensterbank en proberen elkaar ervanaf te duwen.

Meester Mario wil net woedend zijn klas binnenstormen als hij achter zich een stem hoort: 'Koffie, mees!'

Het is Frits, met een grote mok in zijn hand.

De conciërge kijkt even naar binnen en loopt dan hoofdschuddend weg, terwijl hij mompelt: 'Het zijn af en toe net wilde beesten.'

Mario neemt een slok koffie en denkt: ze hebben niet eens in de gaten dat ik hier sta, zo druk hebben ze het met zichzelf. Maar ik word niet wéér boos. Het heeft geen enkele zin. Ik heb dat de afgelopen weken al te vaak gedaan. Misschien moet ik het eens écht uit de hand laten lopen. Gewoon hier rustig afwachten tot ze er zelf genoeg van krijgen. Nee, dat kan natuurlijk niet. Dadelijk gebeuren er nog ongelukken. Dan vliegt met een harde knal de deur van het lokaal open. Nienke stormt de gang in. 'Meester, meester, Bella en Chantal gaan vechten!'

Achter haar aan komt Akram de gang in gekropen. Tom zit op zijn rug en speelt nog steeds voor koning. De twee jongens schrikken als ze hun meester zien. Het paard Akram begint te steigeren, Tom valt ervanaf en komt languit voor de voeten van de meester terecht. Hij kijkt omhoog in het gezicht van Mario en roept: 'Hai mees, die Marokkaanse paarden van tegenwoordig zijn nogal wild.'

Voor meester Mario is de maat vol. 'Naar binnen!' roept hij streng. 'Zijn jullie nou helemaal gek geworden!' Het kost hem moeite om niet te gaan schreeuwen.

'Maar ik doe helemaal niks,' zegt Nienke verontwaardigd. 'Ik kom alleen maar waarschuwen.'

Ze heeft gelijk, denkt Mario. Hij legt zijn hand op haar schouder. ‘Het is al goed, Nienke.’ Dan stapt hij over Tom heen en loopt de klas in.

‘Hij is er!’ roept Karst, die nog steeds op de tafeltjes staat te dansen. Omdat de muziek nogal hard staat, hoort niet iedereen het. De meeste kinderen rennen naar hun stoel, maar Ruben en Ronnie gaan gewoon verder met tekenen. De meiden rondom Annelies blijven haar troosten onder leiding van Loeka. En Bastiaan hangt nog steeds op de bank met zijn koptelefoontje op. Bella en Chantal staan schreeuwend en scheldend tegenover elkaar, maar er wordt gelukkig nog niet gevochten.

Net op tijd, denkt Mario, want als die twee ruzie hebben, is er geen houden meer aan. Met een harde tik zet hij de cd-speler uit.

Eindelijk dringt het tot bijna iedereen door. Zelfs Chantal en Bella hollen naar hun plaats.

Alleen Bastiaan ligt nog steeds in de leeshoek en Loeka stapt kordaat op de meester af. ‘Mees, er iets heel ergs met Annelies.’

‘Nu even niet, Loeka.’

Loeka zet haar handen in haar zij. Ze is vrij lang en kijkt hem streng aan met haar grote, donkere ogen. Voor iedereen hoorbaar zegt ze: ‘Het is écht heel erg, mees. Gisteravond hebben haar ouders met elkaar gevochten omdat haar vader een vriendin heeft en nu gaan ze scheiden.’

Mario knikt begrijpend en zegt vriendelijk tegen Annelies: ‘Zullen we in de pauze even praten?’

Met betraande ogen antwoordt Annelies zacht: ‘Goed, mees.’ Ineens dringt het tot Mario door dat de hele groep gehoord

heeft wat Loeka zei. Hij draait zich met een ruk naar haar om. ‘Hé Loeka, is het eigenlijk nodig dat je die verdrietige dingen over Annelies door de hele klas tettert?’

‘Ik tetter niet,’ antwoordt Loeka kortaf, ‘ik kom op voor Annelies omdat die het hartstikke moeilijk heeft. Trouwens, de hele klas weet het al.’ Ze stampst boos terug naar haar groepje.

Ook dát nog, denkt de meester. Hij mag Loeka graag en hij weet dat ze het goed bedoelt.

Vanaf de bank in de leeshoek klinkt de lage stem van Bastiaan. Hij heeft zijn koptelefoontje afgedaan en steekt zijn hand op. ‘Hé, mees,’ roept hij enthousiast, ‘je bent er al!’ Alle kinderen lachen.

Bastiaan staat op en loopt op zijn gemak naar zijn plaats.

Mario wacht tot het stil is en kijkt de klas rond. Dan ziet hij op het bord de tekening waar Ronnie en Ruben mee bezig waren. Het is een portret met daaronder de tekst: DIT IS WOUTER, HET SLOOMSTE JONGENTJE VAN DE KLAS.

Meester tikt op het digibord en de tekening verdwijnt. ‘Weg daarmee,’ zegt hij boos, ‘er zat trouwens een taalfout in, want “jongetje” schrijf je niet met een n’. Dan kijkt hij even naar Ruben en Ronnie en hij krijgt ineens ongeloflijke zin om ze eens flink voor gek te zetten. Zo van: ‘En dát moet straks naar het voortgezet onderwijs!’ Maar hij herinnert zich nog net op tijd het gesprek dat hij een paar weken geleden met Rubens vader had. Ruben zat nog maar net bij hem in de groep. Hij had aan het eind van groep zeven een ‘voorlopig advies’ gekregen voor het vmbo. Rubens vader was woedend geweest, zijn zoon moest minstens naar de havo! En daar moest Mario in groep acht voor

zorgen. Maar die had allang in de gaten dat de havo te zwaar zou zijn.

Sinds hij Ruben in de klas heeft, heeft Mario al vaak op hem moeten mopperen. Té vaak. Ruben moet langzamerhand het gevoel krijgen dat zijn meester hem niet mag. En dat wil Mario niet, daarom zegt hij zo gewoon mogelijk: 'Ik vind dit soort tekeningen, eerlijk gezegd, een beetje kinderachtig. Wil je dit voortaan laten, Ruben? Daar zou je mij een plezier mee doen.'

'Ja, meester.'

Mario denkt: dat klinkt mij té braaf! Daar meent hij niks van.

Dan springt Karst op en roept: 'Ronnie deed ook mee, meester.'

'En van klikken hou ik ook niet, Karst. En nu ik je toch spreek: wil je voortaan niet meer op tafels dansen!'

'Ja, meester.'

Ook té braaf, denkt Mario. Hij gaat met zijn armen over elkaar voor de klas staan en kijkt iedereen een voor een aan. Dat maakt indruk, want sommige kinderen krijgen de neiging om onderuit te zakken op hun stoel en langzaam onder hun tafeltje te verdwijnen.

'De dames en heren kunnen dus nog steeds niet alleen blijven,' moppert Mario. 'Gewoon rustig een boek lezen of gezellig kletsen met elkaar is er niet bij. Nee, we maken er een puinhoop van.'

Loeka steekt haar vinger op.

'Ja, Loeka.'

'Mees, er waren ook kinderen die wél zaten te lezen of gewoon kletsten met elkaar.'

‘Zoals Job,’ zegt Nienke, ‘die las.’

Mario knikt. ‘Maar hij was de enige. Trouwens wel knap van Job, terwijl Karst vlak voor zijn neus een indianendansje uitvoerde.’

De klas gniffelt opgelucht. Meester Mario maakt weer een grapje, dan is zijn boosheid vast over.

‘Jullie zitten al een paar weken bij mij en er is nog niks veranderd. Volgend jaar gaan jullie naar het voortgezet onderwijs, maar jullie gedragen je als een zootje ongeregeld.’

Bastiaan steekt zijn vinger op en zegt droog: ‘Als de kat van huis is, dansen de muizen op tafel.’ Hij kent een hoop spreekwoorden en laat dat graag horen.

‘Goed opgelet bij taal, Bastiaan. Maar dat betekent dus dat ik jullie geen minuut alleen kan laten. Daar baal ik nou echt van!’

Ineens heeft Mario een idee. ‘Jullie moeten leren dat je ook zónder de kat kunt. Daarom mogen jullie vanmiddag een uur lang helemaal zelf verzinnen wat je gaat doen. Ik trek me terug in de leeshoek en jullie regelen het zelf maar.’

De kinderen kijken elkaar aan. Wat is hun meester van plan?

‘Ik leg het vanmiddag wel uit. Zo, en nu aan je taak en ik wil niemand meer horen.’

Er wordt hier en daar nog wat gefluisterd en er gaan wat briefjes heen en weer.

‘Het wordt vanmiddag een grote puinhoop!’

‘Waar slaat dit op?’

‘Gaat hij staken?’

‘Dat wordt keten!’

Pas na een paar waarschuwingen is het eindelijk stil in groep acht.

Ook Mario twijfelt, en denkt: waar begin ik aan? Hij heeft wel vaker van dit soort gekke invallen, maar dit gaat wel erg ver. Moet hij het wel doen?

De afgelopen weken heeft hij van alles geprobeerd om zijn lastige groep in het gareel te krijgen. Kringgesprekken, dreigementen, straf en donderpreken, maar het heeft nog niet veel geholpen. Er zijn wel dagen waarop het beter gaat, maar dan is er ineens weer onrust in zijn groep. Een paar meiden krijgen zomaar de slappe lach en weten niet van ophouden, of er is ruzie om niks, waar de halve klas zich dan mee bemoeit, of ze kiezen meteen partij.

Ook tijdens de taakuren blijft het vaak rommelig. Als Mario voor de zoveelste keer een preek houdt en uitlegt dat je elkaar de kans moet geven om rustig te werken, zit iedereen braaf te knikken. Meestal gaat het daarna een halfuurtje goed, maar dan valt Karst van zijn stoel of laat Wouter expres een knallende scheet.

Ineens dringt het tot Mario door dat het al een hele tijd rustig is. Zouden ze zo onder de indruk zijn van zijn plannetje? Moet hij het toch doorzetten? Door ze een uurtje eigen baas te laten spelen, gaan de kinderen misschien snappen dat ze er zélf ook moeite voor moeten doen om het gezellig te maken.

Mario staat op en maakt een rondje door de klas. Hier en daar blijft hij staan en legt zachtjes iets uit. Hij ziet dat Annelies nog geen letter op papier heeft gezet. 'Zie maar wat je doet,' fluistert hij tegen haar. 'Geef niks, hoor, als het niet lukt. Ga anders maar tekenen of lezen.'

Na een kwartiertje kijkt Mario tevreden rond. Hij besluit om zijn groep nog een tijdje aan de taak te laten werken en daarna een dictee te geven. De dansende muizen zijn voorlopig getemd.